

Mgr. David Doubek, PhD: Posudek oponenta na bakalářskou práci Anny Cutychové : „PÉČE O ZEVNĚJŠEK Z POHLEDU CHLAPCŮ“

Anna Cutychová se ve své práci věnuje problematice vnímání zevnějšku a péče o něj mezi adolescenty s určitým akcentem na genderové rozdíly. Teoreticky se opírá především o standardní vývojově psychologické zdroje (českojazyčné). V empirické části kombinuje jakousi sondážní minianketu s polostrukturovanými rozhovory na témata související s otázkou péče o zevnějšek. Práce je zpracována relativně systematicky a věnuje s vytýčenému tématu a po formální stránce splňuje požadavky. Nicméně mám k textu některé kritické poznámky. Pokud jde o teoretickou část, zdá se mi u takové sociologicky, kulturně, sémanticky, ekonomicky významné problematiky jakou je móda, zevnějšek a gender, poněkud omezené orientovat se pouze na základní vývojově psychologickou literaturu. Chybí mi tam nějaký přesah. V kapitole o médiích je to poněkud zastaralé, úplně tam chybí internet, který děti v rozhovorech zmiňují a který má možná větší vliv, než televize nebo časopisy. Pokud jde o empirickou část, autorka nejdřív provedla sondáž minianketou, aby zjistila, kdo působí na spolužáky ve třídě, že se o sebe stará a následně s „podezřelými“ provedla rozhovory, které kvalitativně zpracovala. Na tom nevidím nic špatného, ovšem když jsem si četl (asi pečlivě připravované) otázky k polostrukturovanému rozhovoru, zdály se mi příliš početné, málo orientované na detail nebo příběh a příliš abstraktní. Přitom mám zkušenost, že detaily lidi rozpovídají. Když jsem pak práci dočetl do konce a nenarazil přitom na žádné příliš překvapující zjištění, napadlo mě, že problém je možná právě v té přehnané přípravě a strukturovanosti; jakoby dopředu bylo vlastně jasné, co to ta péče o zevnějšek je a že potenciální moment napětí je mezi pohlavími. Problém péče o zevnějšek se mi tu zdá zjednodušený jen na nějakou hygienu a česání, možná nějaké holení a vonění. To je ovšem ta věc, která by se měla jako první zpochybnit. A zdá se mi, že děti v rozhovorech to trochu naznačují. V dané problematice bych řekl, že nejde snad ani tolik o to, jestli „víc nebo míň“, ale spíš „jak“. Poněkud schematické otázky vedou aktéry k povrchním odpovědím, které se zase hůř kódují atd. Přitom péče o zevnějšek – to je přeci scéna neustálých trapasů, krizí, snah, dočasných úspěchů, kde nechybí potenciál pro drama, veselé nebo smutné příběhy, které jsou psychologicky zajímavé a spisovatelsky plodné. Je třeba péče o zevnějšek skutečně namířená ke konkrétním vrstevníkům nebo vysněným ideálům? Je to opravdu tak, že ti kdo vypadají, že o sebe nedbají, o sebe nedbají? Nemůže být ignorance holení a šampónování formou intencionální snahy nějak vypadat (a pečovat tedy o zevnějšek)? Osobně bych býval tedy uvítal u kvalitativně pojaté práce větší akcent na to, co takový přístup dovede nabídnout. Kromě některých formálních chyb (např. na str. 32 se mluví o čtyřech významových okruzích a pak následuje seznam pěti okruhů a dva mají číslo 3) text splňuje požadavky bakalářské práce a doporučuji jej k obhajobě.